

जन आकाश

Jana Aakash National Weekly

राष्ट्रिय साप्ताहिक

वर्ष- १८, अंक- १५, २०८२ साल कार्तिक १८ गते मंगलबार (November 4, 2025)

www.janaakash.com.np

जनआकाश मिडिया प्रा.लि. बाट प्रशारित

www.janaakash.com.np

अनलाइन सञ्चालन भइ रहेको हुदा तपाइहरुको सल्लाह, सुझाव, व्यवसायीक विज्ञापन आदान प्रदानको लागि विज्ञापन एजेन्सी, कम्पनी, शुभचिन्तक, पाठक वर्ग लगायत माहानुभावहरुले निम्न ठेगानामा सम्पर्क गर्न अनुरोध छ ।

जनआकाश युवा कोष स्थापना गर्न लागेको हुनाले उक्त कोषमा रकम जम्मा गरी आफ्नो स्मृतिका नामहरु जोडेर जनआकाशको वार्षिकोत्सवमा पुरस्कार वितरण गर्ने योजना रहेको हुँदा इच्छुक व्यक्ति, सघ-संस्थाहरुले सम्पर्क राख्नुहुन अनुरोध गरीन्छ ।

सम्पर्क : ४९६७५७८ (बागबजार)

मोबाइल: ९८५१०८७५६

Email : janaakash.com.np@gmail.com

कार्यकारी प्रमुख

नेपालमा कार्यकारीको बहस कि अस्थिरता !

■ मोहन कार्की

काठमाडौँ- एतिवेला जेन्जी नामबाट भएको दंगा फसाद पछि, नयाँ सरकार दंगा फसादकै बलमा बनेको छ । सरकारमा जाने व्याक्तित्वहरु केही विषय विज्ञ भएपनि परिणाम आउने संकेत कतै देखिएको छैन । विज्ञान प्रविधि तथा शिक्षा मन्त्रालय संगालेको महावीर पुनले सरकारको मन्त्री हुनुभन्दा अगाडी कृषि औजार कारखाना सञ्चालन गर्ने कुरा उठाउँदै आएका थिए । त्यो समेत तिव्र गतिमा काम हुनुपर्ने हुन सकेको देखिँदैन । कृषकको लागि नेपालमा नै रासायनिक मल कारखाना स्थापना गर्ने डा. बाबुराम भट्टराईको पालामा नै बनेको गुरुयोजनाले प्रथमिकतामा परेको छैन । जेन्जीको उत्पत्तिलाई हेर्दा जेन्जी पुस्ताले त्यतिवेला शान्तिपूर्ण प्रदर्शन

गर्न २२ गते काठमाडौँ जिल्ला प्रशासनमा बुझाएको माग पत्रमा कतै कार्यकारी प्रधानमन्त्री, राष्ट्रपति प्रणाली चाहिँन्छ भनेर लेखेको देखिँदैन । मात्र सामाजिक सञ्जाल सञ्चालन गर्न पाउनुपर्ने र भ्रष्टचार नियन्त्रण हुनुपर्ने माग देखिँन्छ । २३ गते सोही बमोजिम नै शान्तिपूर्ण प्रदर्शन भएको देखिँन्छ । तर आयोजकले कार्यक्रम समापन गरेपछि भड्केको दंगामा १४ जनाको ज्यान गएको थियो । यो ईतिहास भरी अनुसन्धान भईरहने छ । २४ गते कल्पना नगरिएको दंगा फसाद, आगजनी, अराजकताको पराकाष्ठा नाघेर गरिएका हर्कतहरुले जो जो त्यस २४ गतेको आगलागी, तोडफोड र लुटपाटमा संलग्न थिए तिनीहरुलाई वादरको संज्ञा दिदा पनि कम हुने नै देखिँन्छ ।

नेपालीहरुको जुन रफ्तारमा उच्च मनोबल थियो अहिले गिरेको देखिँन्छ । जतातै काला भवन, मर्नेहरुको परिवारमा रुवाबासी अर्को राजनीतिक अस्थिरताको कारण कतिवेला के हुने हो भन्ने अनौलता आजपनि भईराखेकै छ । सिंहदरबारमा मन्त्री बन्न कोही रुची छैनन् । किनकी प्रधानमन्त्री, मन्त्री खुस्कने वित्तिकै घरमा यस्ता उदण्डहरुको समुहले

» बाकी ६ पृष्ठमा

बच्चरेडाँडा पुगे मन्त्री कुलमान घिसिङ

१५ दिनभित्र माग सम्बोधनको प्रतिबद्धता

काठमाडौँ- शहरी विकास, भौतिक पूर्वाधार तथा ऊर्जा मन्त्री कुलमान घिसिङ काठमाडौँको फोहोर व्यवस्थापन स्थल बच्चरेडाँडा पुगेका छन् । विगतमा सरकारसँग भएका १८ बुँदे सहमति कार्यान्वयन नभएको भन्दै स्थानीयले फोहोर विसर्जनमा रोक लगाएपछि समस्या समाधानका लागि मन्त्री घिसिङ आइतबार बिहानै बच्चरेडाँडा पुगेका हुन् ।

चार दिनदेखि रोकिएको फोहोर व्यवस्थापन मन्त्री घिसिङको लिखित प्रतिबद्धतापछि पुनः सुचारु भएको

छ । उनले प्रभावित स्थानीयसँग १५ दिनभित्र माग सम्बोधन गर्ने आश्वासन दिएका छन् ।

ककनी गाउँपालिका-३ का वडाध्यक्ष घननाथ बजगाईँका अनुसार, “मन्त्रीज्यूले १५ दिनभित्र माग पूरा नभए फेरि रोकनुस्, तर अहिले नरोक्नुस्” उनले बताए ।

मन्त्री घिसिङसँगै काठमाडौँ महानगरका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सरोज गुरागाईँ, वातावरण विभाग प्रमुख सरिता राईलगायतको टोली पनि छलफलमा सहभागी भएका थिए । ककनी गाउँपालिका अध्यक्ष सुमन

» बाकी ६ पृष्ठमा

जेनजी आन्दोलन : काठमाडौँबाट मात्रै १५९ पक्राउ, ८२ जना हिरासतमा

काठमाडौँ- २३ र २४ भदौमा भएको जेनजी आन्दोलनमा तोडफोड र आगजनीमा उत्रिएकामध्ये काठमाडौँबाट मात्रै १५९ जना पक्राउ परेका छन् ।

जिल्ला प्रहरी परिसर काठमाडौँका एसपी तथा प्रवक्ता पवनकुमार भट्टराईका अनुसार अहिलेसम्म १५९ जनालाई पक्राउ गरिएको हो । ती मध्ये अहिले परिसरको हिरासतमा ८२ जना छन् । बाँकी भने केही तारेखमा छुटेका छन्, केहीको अदालतमा मुद्दा गएर आदेश समेत भइसकेको छ । पक्राउ पर्नेहरूमा हत्यादेखि, चोरी, हातहतियार

» बाकी ६ पृष्ठमा

हर्क साम्पाडले पाए दल दर्ताको प्रमाणपत्र

काठमाडौँ- धरान उपमहानगरपालिकाका मेयर हर्कराज साम्पाडले नेतृत्व गरेको ‘श्रम संस्कृति पार्टी’ निर्वाचन आयोगमा आधिकारिक रूपमा दर्ता भएको छ ।

आइतबार निर्वाचन आयोग पुगेका साम्पाडले आफ्नो नयाँ पार्टीको दल दर्ता प्रमाणपत्र ग्रहण गर्दै ‘गफले होइन, श्रमले देश बनाउने’ प्रतिबद्धता व्यक्त

गरेका छन् । साम्पाडले प्रमाणपत्र बुझेपछि भने, “रोजगारी सिर्जना गफले हुँदैन, उत्पादन बढाउनुपर्छ । देश विदेशी ऋणले चल्दैन, अब हामी आफैँले बनाउनुपर्छ ।” उनले आफ्नो पार्टीले उत्पादन, निर्माण, सामाजिक रूपान्तरण र आर्थिक रूपान्तरणका लागि फिल्डमै खटिएर काम गर्ने बताए । निर्वाचन आयोगका

» बाकी ६ पृष्ठमा

राष्ट्रपतिको अनुपस्थितिमा उपराष्ट्रपतिले सम्हाले कार्यभार

काठमाडौँ- राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेल कतार प्रस्थान गरेपछि उनको अनुपस्थितिमा राष्ट्रपतिबाट सम्पादन हुने कार्य उपराष्ट्रपति रामसहाय प्रसाद यादवले सम्हाले भएका छन् ।

राष्ट्रपति कार्यालयका प्रवक्ता प्रदीप कुमार कोइरालाले संविधानको धारा ६७ को उपधारा २ बमोजिम राष्ट्रपतिको अनुपस्थितिमा

» बाकी ६ पृष्ठमा

संसारको हरेक ठाउँबाट नेपालमा पैसा पठाउनको लागि भरपर्दो माध्यम

prabhu
Money Transfer

www.prabhumoneytransfer.com.np

प्रभुको इच्छा

...मान्छे कसैले पनि कर्म लियर आएको हुँदैन । सिर्जना
गरेमात्र भाग्य, रुप सुन्दर हुन्छ । मोहन कार्की

सम्पादकीय

जलविद्युतलाई प्रथामिकता दिऔं ।

नेपालमा विकास गर्न सम्भावना बोकेको क्षेत्र जलविद्युत पनि एक हो । विशेष गरेर नेपाललाई कृषि-पर्यटन-जलविद्युत यि तिन क्षेत्रलाई विशेष प्रथामिकतामा राखेर नेपालको विकास गर्ने आधार धेरै छन् ।

नेपालले अबै जलविद्युतमा लगानी बढाउनुपर्ने र छिटोभन्दा छिटो जलविद्युत निर्माण सम्पन्न गर्ने गरी काम गर्नुपर्ने छ । विश्वमा सबैभन्दा उर्जाको रुपमा रहेको विद्युत हो । त्यसमध्य सबैभन्दा सस्तो र दिर्घकालीन उर्जा भनेकै जलविद्युत हो । नेपालमा जलस्रोत भण्डार रहेको छ । जलस्रोतलाई जलविद्युतमा परिणत गर्न सकेको खण्डमा नेपालको विकास तिब्र गतिमा बढाउन सकिन्छ भनि विभिन्न अध्ययनहरुले देखाईसकेका छन् ।

नेपालीहरु आज नेपालमा रोजगारी नपाएर विदेशमा काम गर्न लाखौंको संख्यामा गएका छन् । तर जलविद्युत संसारकै सस्तो नेपालमा उपलब्ध गराउन सकेको खण्डमा संसारका सबैभन्दा ठुला उद्योगहरु नेपालमा स्थापना गर्न/गराउन सकिन्छ ।

यस्तो वातावरण बनाउन सकेको खण्डमा नेपालका अहिले विदेशमा रोजगारको लागि गएका नेपालीलाई नेपालमा नै फर्काएर रोजगार दिदा पनि श्रमिक पुग्दैन । यस्तो हुने देश बनाउन सबैभन्दा पहिलो विद्युत सबैभन्दा सस्तो बनाउन सक्नुपर्नेछ । विद्युत सस्तो भएपछि नेपालका व्यवसयीलाई प्रथामिकता दिने र संसारका उद्योगीहरुलाई पनि आवहान गर्ने । सुरक्षाको ग्यारेण्टी गरिदिने त्यसो गर्नु भन्ने संसारको सबैभन्दा विद्युत सस्तो भएपछि उद्योगीले सस्तोमा वस्तु उत्पादन गर्न पाउछन् । सस्तो वस्तु उत्पादन गर्न पाएपछि विश्व बजारमा नेपालमा उत्पादन गरेको वस्तुले प्रतिस्पर्धा गर्न सक्छ ।

विश्व बजारमा प्रतिस्पर्धा गरेर सबैलाई उछिन्न सक्ने वातावरण नेपाल सरकारको नीतिमा बनाएको खण्डमा लगानी उद्योगीले गर्छन् । उत्पादन उद्योगीले गर्छन् । ब्यापार ट्रेडिङ कम्पनीले गर्छन् । राष्ट्रले नीति, सुरक्षा, वातवरण मात्रै बनाउदा मात्र पुग्छ देशले मनग्य राजश्व प्राप्त गर्छ । अर्थतन्त्रमा बलियो भएपछि नेपाल विकसीत राष्ट्रको सूचीमा पुग्छ । त्यसैले नेपालमा जलविद्युत क्षेत्रलाई अबै प्रथामिकतामा राखेर काम गर्न सक्नुपर्छ ।

■ डा.सुमनकुमार रेग्मी

कृषिजन्य उत्पादन गर्न सके आयात व्यवस्थापन र निर्यातको बढोत्तरीको संभावना र तत्पश्चात् व्यापार घाटा घट्ने परिकल्पना गरिएको थियो । तर कृषि क्षेत्र व्यावसायिकताको रूपमा लगानी र उत्पादनको अवस्था कमजोर देखिन्छ । यसले गर्दा पनि कृषिजन्य उत्पादनको आयात बढेको-बढ्दै छ । स्वदेशी उत्पादन जस्तै अलैंची, चिया-कफी, गलैचा, पशिमना आदिका ब्रान्डिङ गरी बाह्य बजारमा निर्यात-बिक्री वितरण गर्न सकिएको देखिदैन ।

यसरी देशको आन्तरिक उत्पादन कम हुँदै जाने र आयातमा मात्र आधारित हुँदै गयो भने देश कुनै पनि बेला उठ्नै नसक्ने गरी आर्थिक संकटमा फस्न सक्छ । यस्तो स्थितिले मूल्यवृद्धि रोकन आन्तरिक नीतिले सक्षम हुँदैन भने अर्कोतर्फ उत्पादकत्व वृद्धि नभएसम्म देशमा रोजगारीको अवस्थामा सुधार आउँदैन ।

देशको अर्थतन्त्र र व्यापारको सन्तुलनका लागि देशको आयात र निर्यातको अवस्था सन्तुलन रहनु पर्ने सैद्धान्तिक मान्यता छ । आयातभन्दा निर्यात बढी भएमा देशको अर्थतन्त्र बलियो मानिन्छ । निर्यात कम भएमा देशको आन्तरिक बजार सशक्त नभएको चित्रित गरिँदै आएको देखिन्छ । नेपालमा वार्षिक कृषि -औद्योगिक, आन्तरिक उत्पादन-आपूर्ति सहित बाह्य बजार विस्तारको अवस्था चाहिने जति राम्रो भएर गएको देखिँदैन ।

आ.व. २०८१-८२ को १२ महिनामा नेपालको आयात १८ खर्ब बढी भएको छ । तर निर्यात भने २ खर्ब ७७ अर्ब नापिएको छ । २०८०-८१मा २ खर्ब ५२ अर्बको निकासी भई यसले रेकर्ड कायम गरेको थियो । २०८१-८२ मा १२ महिनाको व्यापार घाटा रहेको देखिन्छ । २०८०-८१ वर्षको आधारमा ६ प्रतिशत बढेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०८२-८३ को नेपालको वैदेशिक व्यापारको ३ महिनामा व्यापार घाटा करिब ४ खर्ब, आयात ४ खर्ब बढी र वैदेशिक व्यापार ५ खर्ब बढिरहेको छ । यस्तै अवस्था भएमा आ.व. २०८२-८३ को १२ महिनामा निकासी सामान्य बढेमा व्यापार घाटा २२ अर्ब रुपियाँ बढीको अनुमान गर्न सकिन्छ । त्यसैले सरकारले आयात व्यापारमा निरुत्साहन नीतिलाई प्रथामिकता साथै कार्यान्वयनमा लैजान नसक्दा व्यापार घाटा बढेको हो । सरकारले व्यापार घाटा न्यूनीकरणसम्बन्धी राष्ट्रिय कार्ययोजना २०७९/८० तयार गरे पनि त्यसलाई कार्यान्वयन गर्न सकेको छैन । कार्ययोजनाको उद्देश्य नेपाल सरकारका विभिन्न निकायको एकीकृत तथा समन्वयात्मक प्रयासद्वारा बढ्दै गएको व्यापार घाटालाई आ.व. २०७०-७१ मा ६ खर्ब १९ अर्ब रुपियाँको व्यापार घाटा भएको थियो । २०८१-८२ मा १५ रुपियाँ खर्ब बढीको व्यापार घाटा भई देशको आयातमा उपभोग्य केन्द्रित व्यापार बढेको देखिन्छ ।

कृषि प्रधान देश भए पनि कृषि उत्पादन आयातमा अबै रुपियाँ विदेशिएको छ । यस्तो अवस्थामा नेपालमा आयात भएका विदेशी उपभोग्य वस्तुका आयात तत्काल

नेपालको बाह्य व्यापारको तथ्यांकीय विश्लेषण

घटाउने अवस्था देखिँदैन । आयात प्रतिस्थापन गर्न विदेशबाट आयात भएका वस्तुका गुणस्तर जस्तै नेपालमा त्यस्तै उपभोग्य वस्तुका उत्पादन बढाउन आवश्यक देखिन्छ । आ.व २०७२-७३ त्यसपछि पनि २०८१/८२ पुग्दा आयात बढ्दै गएका वस्तुमा पेट्रोलियम पदार्थ, फलाम तथा स्टिल, सवारी साधन, इलेक्ट्रोनिक्स र तिनका पार्टपुर्जा, प्लास्टिक तथा प्लाष्टिकजन्य सामग्री, अन्नबाली, तरकारी फलफूल मुख्य थिए । नेपालमा उत्पादन हुने सामग्रीका उत्पादन बढाउन नसकेर हरेक वर्ष नेपालको व्यापार घाटा बढ्दै गएको छ । कृषिमा प्रभावकारी काम गर्न सके व्यापार घाटा घटाउन सकिन्छ कि ? तर २०७२ वैशाख १२ र त्यसपछिका भूकम्पले २०७१-७२ र २०७२-७३ मा कृषि खेती र उत्पादनमा असर गर्‍यो । फलस्वरूप आ.व.२०७२-७३ को आर्थिक वृद्धि ०.७७ प्रतिशत रहन गयो ।

सन् २०१९ देखि २०२३ सम्म कोभिड २०१९ बाट नेपालसहित विश्वका देशमा अर्थतन्त्र लगायत अरू क्षेत्रमा असर पर्न गयो । २०७९/०८० को चैत्रसम्मको व्यापार घाटा करिब ११ खर्ब रुपियाँ रहेको छ । सोही अवधिमा आयात भने १२ खर्ब १ अर्ब ५० करोडको रहेको र निकासी १ खर्ब १८ अर्ब २८ करोडको रहेको छ । यस अवधिमा आयात अधिल्लो नौ महिनाको तुलनामा १८ प्रतिशतले घटेको र निकासी २६ प्रतिशतले घटेको देखिएको छ । निकासीको पहिलो नम्बरमा भटमासको तेल र दोस्रो नम्बरमा पाम तेल रहेको थियो । अलैंचीको निकासी स्थान तेस्रोमा रहेको छ । २०७५ सालपछि निकासी वस्तुमा परिवर्तन देखापरको छ । नव निकासी वस्तुमा भटमासको तेल, सन्फलावर तेल, पाम आयल, अलैंची, धागो, फलामका वस्तुहरू, आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा नेपालमा १६४ देशबाट १९ खर्ब २१ अर्ब रुपियाँभन्दा बढीको सामान आयात भएको छ । भारतबाट २०७८/७९ मा नेपालले १२ खर्ब १५ करोड २७ लाख रुपियाँभन्दा बढीको सामान आयात गरेको थियो । १२ खर्बभन्दा बढीको सामान आयात हुँदा एक खर्ब ५५ अर्ब २२ करोड ३० लाख रुपियाँ बराबरका सामान निर्यात भएको थियो । नेपालले भारतसँग मात्र २०७८/७९ मा १० खर्ब ४४ अर्ब ९३ करोड ४ लाख रुपियाँभन्दा बढीको व्यापार घाटा व्यहोरेको थियो । २०८१/८२ मा नेपालको निकासी २ खर्ब ७७ अर्ब रुपियाँ पुगेको छ ।

भारतपछि ठूलो मात्रामा आयात चीनबाट भएको छ । २०७८-०७९ मा चीनबाट २ खर्ब ६४ अर्ब ७८ करोड ३७ लाख रुपियाँ बराबरको आयात भएकोमा ८० करोड ८७ लाख ५४ हजार रुपियाँ बराबरको मात्र सामान निर्यात हुँदा चीनसँग २ खर्ब ७३ अर्ब ९७ करोड ४९ लाख रुपियाँ बराबरको व्यापार घाटा भएको थियो । २०८२-०८३ को अगाडिका महिनामा चीनतर्फ निर्यात ५८.५ प्रतिशतले कमी आएको छ । आयात १६.२ प्रतिशतले बढेर ३०५ अर्ब पुगेको छ ।

नेपाल र तिब्बत चीनसँग बेलाबेलामा द्विपक्षीय व्यापार अवरुद्ध भई आएको छ । केरुङ र तातोपानी व्यापार अवरुद्ध भएको बेला मुस्ताङ नाका प्रयोग भई आएको देखिन्छ । आयातको तुलनामा न्युन मात्रामा निर्यात हुँदा नेपालको व्यापार घाटा बृद्धि भएको थियो । २०७७-०७८ को तुलनामा २०७८-०७९ मा २३ प्रतिशतले व्यापार घाटा बृद्धि भएको देखिन्छ । २०७७-०७८ को तुलनामा २०७८-०७९ मा २३ प्रतिशतले व्यापार घाटा बृद्धि भएको थियो ।

कृषिजन्य उत्पादन गर्न सके आयात व्यवस्थापन र निर्यातको बढोत्तरीको संभावना र तत्पश्चात् व्यापार घाटा घट्ने परिकल्पना गरिएको थियो । तर कृषि क्षेत्र व्यावसायिकताको रूपमा लगानी र उत्पादनको अवस्था कमजोर देखिन्छ । यसले गर्दा पनि कृषिजन्य उत्पादनको आयात बढेको-बढ्दै छ । स्वदेशी उत्पादन जस्तै अलैंची, चिया-कफी, गलैचा, पशिमना आदिका ब्रान्डिङ गरी बाह्य बजारमा निर्यात-बिक्री वितरण गर्न सकिएको देखिँदैन । बाह्य बजारमा राम्रो माग भएको कफी, चिया आदिको उत्पादन बढाउने भूमिका भएको निकायको विशेष ध्यानआकर्षण हुनुपर्दछ । अलैंची-अदुवा जस्ता वस्तुहरूको निर्यात संभावना भएका वस्तुमा पनि उत्पादन र निकासी हवातै बढ्न सकेको छैन ।

विगत केही वर्षका तथ्यांकअनुसार देशको आयात-निर्यातको अन्तर- वर्षैपिच्छे, बढ्दै गएको छ । पछिल्ला वर्षमा आयातभन्दा निर्यात भन्दा नौ गुणा भएको देखिन्छ । वार्षिक ८ सय अर्ब

रुपियाँभन्दा बढीको आयात-निर्यातको व्यापार गर्ने देशले २०७२-७३ मा कति हुने हो । निर्यात बढाउन सकिएको देखिँदैन । तर पन्ध्रौं योजनाको अन्तदेखि नेपालको निकासी बढ्दै गएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७१-७२ मा ६ खर्ब ९४ अर्ब रुपियाँभन्दा बढीका सामान आयात भए । यस वर्ष व्यापार घाटा ६ खर्ब १६ अर्ब रुपियाँ भएको थियो ।

कृषिको प्रमुख उत्पादनका वस्तुमा खाद्यान्न, तरकारी नै आयात दर उच्च हुँदै अर्थात् खाद्यान्नसहित कृषि वस्तुका मात्र वार्षिक ७३ अर्ब रुपियाँ भएको देखिन्छ । कृषिको मुख्य पेसा भएको देशमा वर्षको करिब ४५ अर्बको चामल मात्र आयात हुने गरेको देखिन्छ । यसबाट के देखापर्छ कि मानिसको कृषिमा संलग्न हुने चाख कम हुँदै गएको हो कि ? देशमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न नसक्दा व्यापार घाटा बढ्दै गएको छ । पहिले देखिनै बृहत् उत्पादन नभएकाले निर्यात बढ्न सकेन ।

आयातमध्ये पेट्रोलियम पदार्थको आयातले गर्दा नै धान नसक्ने गरी व्यापार घाटा बढ्दै गएको छ । आयातित इन्धनमध्ये मुख्यतया सवारी साधन र लोडसेडिङका बेला विजुली उत्पादनमा खर्च भइरहेको देखिन्छ । ऊर्जाको अभाव, कृषि व्यवसाय परम्परागत रूपमा सञ्चालन हुनु र उच्च विप्रेषणलगायतका कारणले देशको व्यापार घाटा चुलिँदै गएको भनिन्छ । निकासीउन्मुख वस्तुका गुणस्तरीय उत्पादन हवात बढ्न नसक्नु नै व्यापार घाटाको कारण बन्न गएको देखिन्छ । पेट्रोलियम पदार्थपछि, सबभन्दा बढी कृषिजन्य उत्पादन आयात गर्न विदेशी मुद्रा खर्च भएको छ । तुलनात्मक रूपमा नेपालभन्दा भारतमा कृषि उत्पादन सस्तो भएका कारण वर्षेनी नेपालमा यस्ता वस्तुका आयात बढ्दैछन् । भारत सरकारले कृषि उत्पादन बढाउन मल, पानी, बीउ, कृषि औजारमा सहूलियत दिएको देखिन्छ । तर नेपालमा मलमा मात्र सहूलियत दिइएको छ । त्यसैले नेपालको उत्पादनभन्दा भारतको उत्पादन नेपालमा आयात गर्न सस्तो पर्दछ ।

विगत केही वर्षदेखि नेपालमा कृषि क्षेत्रमा काम गर्ने जनशक्तिको अभावले कृषि उत्पादन बढाउन पनि समस्या पर्न गएको छ । जनशक्ति नहुँदा दुई वाली लगाउने ठाउँमा एक वाली मात्र लगाउने गरिएको छ । त्यसर्थ नेपालमा कृषि उत्पादन बढाउन कृषीकरण हुनुपर्ने, कृषकलाई प्रोत्साहन हुनुपर्ने र तुलनात्मक लाभका वस्तु विकास गर्न पर्ने बताइन्छ ।

केही वर्ष यताका आर्थिक वर्षमा निर्यात भएका प्रमुख वस्तुहरूमा पाम आयल, भटमासको तेल, अलैंची, फलाम तथा स्टिलका वस्तु, गलैचा, तयारी पोशाक, कफी तथा चिया मुख्य छन् । खाद्यान्न नेपालको निर्यातभन्दा आयात कैयौं गुणा बढी छ । नेपालमा उत्पादित माछा-मासुको निर्यात विदेशी आयातभन्दा बढी देखिन्छ । त्यस्तै देशबाट फलफूल नगन्य मात्रामा निकासी भएको देखिन्छ । तर फलफूल निकासी बढ्दैछ । नेपालबाट निर्यात हुने मुख्य उत्पादनमा रहेको कृषिजन्य वस्तुको उत्पादन- निर्यातमा निरन्तर गिरावट वा हवातै बढ्न नसक्नु र औद्योगिक उत्पादनमा सुधार नआउनुले देशको मुख्य पेसा कृषि नै संकटमा रहेको अवस्थामा २०७७ को वैशाखको भूकम्पले कृषिको अवस्था आ.व. २०७२/०७३ मा आर्थिक वृद्धिमा असर गरी वृद्धिदर ०.७७ प्रतिशत मात्र रहन गयो । स्थिति सोचनीय देखिन्छ । देश विदेशी अर्थतन्त्रको भरमा हुँदै गएको देखिन्छ । यसरी देशको आन्तरिक उत्पादन कम हुँदै जाने र आयातमा मात्र आधारित हुँदै गयो भने देश कुनै पनि बेला उठ्नै नसक्ने गरी आर्थिक संकटमा फस्न सक्छ । यस्तो स्थितिले मूल्यवृद्धि रोकन आन्तरिक नीतिले सक्षम हुँदैन भने अर्कोतर्फ उत्पादकत्व वृद्धि नभएसम्म देशमा रोजगारीको अवस्थामा सुधार आउँदैन । नेपालमा छिमेकी देशमा निर्यातमा केही सहूलियतको व्यवस्था पनि गरिँदै आएको छ । तर नेपालबाट सहूलियत दिएकै वस्तुको उत्पादन तथा निकासी बढ्न सकिरहेको छैन । व्यवस्थित तरिकाले कतिपय वस्तुहरूमा अनुदान बढाउन सकियो भने नेपालमा आयात प्रतिस्थापन गर्न सकिन्छ । तर भनिन्छ, यसलाई चाहिनेजति व्यवस्थित गर्न सकिएको देखिँदैन ।

(लेखक व्यापार तथा निकासी प्रवर्द्धन केन्द्रका पूर्व नायब कार्यकारी निर्देशक हुनुहुन्छ ।)

धवलागिरिका जलजला, मुना र मरेनी क्षेत्रमा भेटिए थप ‘रेडपाण्डा’

म्याग्दी- धवलागिरि गाउँपालिकाको वडा नं -२ र ३ का जलजला, मुना र मरेनी क्षेत्रमा थप सङ्कटापन्न रेडपाण्डा (हाब्रे) भेटिएका छन् । यसका लागि सो क्षेत्रमा तीन ‘क्यामेरा’ जडान गरिएकामा दुईमा रेडपाण्डा भेटिएको हो ।

‘एक महिनासम्म स्थलगत अध्ययनका क्रममा रेडपाण्डाको दिसा भेटिएपछि क्यामेरा ट्यापिङ गरिएको थियो’, जैविक विविधता संरक्षण समाज नेपालका कार्यक्रम अधिकृत पवन राईले उनले भने, ‘सो क्षेत्रमा छ, देखि २५ वटासम्म रेडपाण्डाको बसोबास भएको हाम्रो अध्ययनबाट पुष्टि भएको छ ।’

स्थानीयवासीसहित अनुसन्धानकर्ताको टोलीले धवलागिरिको खिवाड, मुदी, अर्चे, दर, ताकम, बगर, सिम्कोश, डटली आधार शिविर, मरेनी, लुलाङ, गुर्जाखानी, गुर्जा देउराली क्षेत्रमा समेत रेडपाण्डा भए/ नभएको स्थलगत अध्ययन गरेका थिए । स्थानीयवासीले विसं २०८० को असोजमा ढोरपाटन सिकार आरक्षको गुर्जाघाट र २०८१ को मङ्सिरमा मुनाको दहपातल सामुदायिक वनको बञ्चरेडाँडा क्षेत्रमा हाब्रे भेटिएको तस्विर भिडियो सार्वजनिक गरेका थिए ।

विसं २०७३ मा विश्व वन्यजन्तु कोषको र हरियो वन कार्यक्रमको आर्थिक सहयोगमार्फत रेडपाण्डा नेटवर्क र हिमाली संरक्षण मञ्चका अनुसन्धानकर्ताले जलजला क्षेत्रमा पर्ने मरेनीमा

रेडपाण्डाको दिसा भेटाएका थिए । अनुसन्धानकर्ता लरिसा गौतमले यस क्षेत्रमा रेडपाण्डा देखाउन पर्यटक भित्र्याएर समुदायमा आम्दानी र रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्न सकिने जानकारी दिए ।

‘पर्यटकीय राजधानी पोखरादेखि नजिकै पर्ने जलजला क्षेत्रमा रेडपाण्डासँगै हिमाल, मनमोहक पहाडी भूगोलको अवलोकन गर्न पाउनु रेडपाण्डा पाइने अन्य ठाउँको भन्दा फरक विशेषता छ’, उनले भने, ‘रेडपाण्डासँग जोडेर खेलकुद प्रतियोगिता, घरवास र पदमार्ग सञ्चालन गर्न सकिन्छ ।’

डिभिजन वन कार्यालयका प्रमुख विष्णुप्रसाद अधिकारीले गुर्जा, लुलाङ र मुनाको जङ्गलमा रहेका रेडपाण्डाको एकीन गणना नभए पनि प्रशस्तै रहेको अनुमान गरिएको जानकारी दिनुभयो । रातका समयमा रूखको टोड्कामा बास लिने र दिउँसोमा रूखका हाँगा बसी आराम गर्ने रेडपाण्डा भोक लागेको बेला निगालोको टुसालगायत फारपात खान भुईँमा फर्ने बताइएको छ ।

रेडपाण्डाका लागि

आवश्यक आहारा निगालो तथा पालिङ्गो र टोट्का परेका रूख गुर्जा, लुलाङ र मुनाको जङ्गलमा पर्याप्त छ । राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ अन्तर्गत रेडपाण्डालाई संरक्षितको सूचीमा राखिएको छ ।

रेडपाण्डाको चोरी सिकारमा संलग्नलाई एक वर्षदेखि १० वर्ष कैद र रु एक लाखदेखि पाँच लाखसम्म जरिवाना वा दुवै सजाय हुने कानुनी व्यवस्था छ । पछिल्लो अध्ययन अनुसार हाब्रेको सङ्ख्या नेपालमा पाँच सयदेखि एक हजार वटा रहेको अनुमान गरिएको छ । विश्वमा नेपाल, चीन, भारत, भुटान र म्यानमारमा मात्र हाब्रेको बासस्थान छ । अनुसन्धानकर्ताका अनुसार नेपालमा एलुरेन्स फ्युजन्स जातको हाब्रे रहेको बताइएको छ ।

यसैबीच दातु निकाय टोलेडोजुका आर्थिक सहयोगमा जैविक विविधता संरक्षण समाज नेपाल (वायोक्स) नेपालले रेडपाण्डाको बसोबास भएको धवलागिरि -२ र ३ मा पर्ने जलजला, मुना र मरेनी क्षेत्रमा

संरक्षण कार्यक्रम लागू गरेको छ । समुद्री सतहबाट दुई हजार दुई सयदेखि चार हजार पाँच सय मिटरको उचाइमा बसोबास गर्ने रेडपाण्डालाई सरकारले सङ्कटापन्न वन्यजन्तुको सूचीमा राखेको छ ।

जैविक विविधता संरक्षण समाज नेपालका अध्यक्ष लक्ष्मणप्रसाद पौडेलले डिभिजन वन कार्यालय, ढोरपाटन सिकार आरक्ष र सम्बद्ध स्थानीय तहसँग समन्वय गरेर समुदायस्तरमा रेडपाण्डा संरक्षणका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने जानकारी दिए ।

‘चोरीसिकारी, डढेलो, सडक विस्तार र मानवीय गतिविधिका कारण रेडपाण्डाको सङ्ख्या वृद्धि र संरक्षणमा चुनौती देखिएको छ’, उनले भने, ‘समुदायस्तरमा रेडपाण्डाको महत्व बुझाएर संरक्षणको प्रयास गरेका हौं ।’

जनप्रतिनिधि, शिक्षक, विद्यार्थी, युवा क्लव, आमा समूह, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, किसानलाई रेडपाण्डा संरक्षणमा परिचालन गरिने अध्यक्ष पौडेलले जानकारी दिए । ‘हेर्दा आकर्षक देखिने लज्जालु र अल्ल्ही स्वभावको रेडपाण्डाको महत्व नबुझेर अनायासै मार्ने गरेको पाइन्छ’, उनले भने, ‘रेडपाण्डाको छाला महँगोमा बिक्री हुने भ्रमका कारण अनायासै चोरीशिकार गर्ने समस्या हटाउन सकेमा मात्रै पनि यसलाई जोगाउन सकिन्छ ।’

रामेछाप डायरी

रामेछापमा नेपाल टेलिकमको रिचार्ज कार्ड कोर्दा नम्बर मेटिने समस्या

रामेछाप- रामेछापमा नेपाल टेलिकमका रिचार्ज कार्ड कोर्दा पिन नम्बर मेटिने, नदेखिने तथा अस्पष्ट हुने समस्या बढ्दै गएको उपभोक्ताहरूले बताएका छन् । टेलिकमका पुराना तथा नयाँ दुवै प्रकारका कार्डमा यस्तो समस्या देखिएको छ, जसका कारण धेरै ग्राहकले रिचार्ज गर्न नसकी हैरानी भोगिरहेका छन् ।

उपभोक्ताको भनाइमा कार्डमा प्रयोग भएको छोप्ने पदार्थ (स्क्वाच लेयर) असमान तथा कमजोर भएको कारण कोर्दा पिन नम्बर समेत साथसाथै मेटिने समस्या देखिन्छ । कतिपयले

हल्का मात्र कोरे पनि नम्बरहरू हराएर कार्ड निष्प्रयोज्य बन्ने गरेको गुनासो गरेका छन् ।

सरकारकोस्वामित्वमा रहेको नेपाल टेलिकमले ‘रिचार्ज’ कार्ड छपाई गर्न ठेक्का लगाउने गरेको छ । छपाईको काम पाएको कम्पनीले कार्डको कागज र कोटिङ्गको गुणस्तर

सुधार गर्नेपर्ने रामेछापका सचेत नागरीकहरूले बताएका छन् । सचेत नागरीकहरूले रामेछापका प्रमुख जिल्ला अधिकारी मार्फत सम्बन्धित निकायमा ध्यानाकषण पत्र पठाएका छन् ।

रामेछापको सुनापति गाउँपालिकामा सातौँ राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता शुरु

रामेछाप- रामेछापको सुनापति गाउँपालिकामा आईतबार देखी सातौँ राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता शुरु भएको छ । उक्त प्रतियोगिताको उद्घाटन गाउँपालिकाका अध्यक्ष ठुलो कान्छा तामाङले गर्नेभयो ।

पालिकाभरीका ८ वटा माध्यमिक विद्यालयहरूले प्रतियोगितामा सहभागीता जनाएको उपाध्यक्ष गिता विष्टले जानकारी दिनुभयो । प्रतियोगिता ३ दिनसम्म संचालन हुनेछ । प्रतियोगितामा भलिबल, कबड्डी, सर्टफुट, दौड, ज्याबलिङ श्रो लगायतका विभिन्न खेलहरू खेलाईने छ । यस वर्षको राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता शुरु गर्ने जिल्लाका ८ वटा पालिकामध्ये सुनापति गाउँपालिका पहिलो हो ।

मोबाइलको लत बसेकाहरू गलत तत्वबाट प्रयोग भए : शंकर पोखरेल

काठमाडौँ- नेकपा एमालेका महासचिव शंकर पोखरेलले गत २३ र २४ भदौमा भएको आन्दोलनमा मोबाइलको लत बसेका युवाहरूलाई गलत तत्वले प्रयोग गरेको दावी गरेका छन् ।

प्रेस चौतारी नेपालले सोमबार आयोजना गरेको पत्रकार सम्मेलनमा बोल्ने क्रममा उनले यस्तो दावी गरेका हुन् । ‘बरु भात छाड्न सक्ने, परिवार छाड्न सक्ने तर मोबाइल छाड्न नसक्ने युवालाई गलत तत्वले प्रयोग गरे,’ उनले भने, ‘सूचना प्रविधिप्रतिको आर्शाक्ति, लत कस्तो तहमा पुगेको छ भन्ने कुरालाई गलत तत्वले प्रयोग गरेको थियो भन्ने पछिल्ला घटनाक्रमले पुष्टि गरेको छ ।’ जेनजीहरूले त्यतिबेला अधि सारेको मुद्दा अनुचित नभएको तर माग पूरा गर्नका लागि कुनै पनि समूह नेतृत्व बनेर नआएको जिकिर गरे । ‘जेनजीका नवयुवाले अधि सारेका माग अनुचित थिएनन् । त्यो सरकारले पूरा गर्न नसक्ने कुरा पनि होइन ।

तर, उनीहरूले राखेका माग सरकारसमक्ष प्रस्तुत नै भएन,’ पोखरेलले भने, ‘कसले आन्दोलनको नेतृत्व गरेको भन्ने पूर्ववर्ती सरकारलाई जानकारी नै भएन ।’

साथै, उनले पूर्ववर्ती सरकारले कुनै पनि चासो देखाएन भन्ने जवरजस्त भाष्य स्थापना गर्न खोजेको भन्दै त्यसप्रति आपत्ति जनाए । ‘सामान्य कुरामा पनि सरकारले किन चासो राखेन भन्ने जवर जस्त भाष्य स्थापित हुन खोज्दछ । अहिले जसरी चर्चा गर्न खोजिएको छ त्यो उचित थिएन,’ पोखरेलले भने, ‘परिस्थितिलाई आफ्नो स्वार्थ अनुकूल अधि बढाउन घटना बहाइएको थियो भन्ने पछिल्ला घटनाक्रमले पुष्टि गरेको छ ।’

भण्डै डेढ करोड अकुत आर्जन अभियोगमा भोजपुरका डिभिजन वन अधिकृतविरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा

काठमाडौँ- डिभिजन वन कार्यालय भोजपुरमा कार्यरत दानबहादुर श्रेष्ठविरुद्ध भण्डै डेढ करोडको भ्रष्टाचार मुद्दा दायर भएको छ ।

डिभिजन वन कार्यालय इलाममा डिभिजन वन अधिकृतका रूपमा कार्यरत रहँदा श्रेष्ठले पदीय अख्तियारीको दुरुपयोग गरी अकुत सम्पत्ति आर्जन गरेको अभियोगमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगले मुद्दा दायर गरेको हो ।

अनुसन्धानका क्रममा श्रेष्ठले एक करोड ४३ लाख १८ हजार ९३७ रुपैयाँ ५० पैसा भ्रष्टाचार गरेको पाइएको अख्तियारको ठहर छ ।

श्रेष्ठविरुद्ध प्रचलित भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ बमोजिम कैद, विगो दरिवाना र गैरकानुनी रूपमा आर्जन गरिएको सम्पत्ति जफतको माग राखेर अख्तियारले सोमबार विशेष अदालत काठमाडौँमा आरोप पत्र दायर गरेको जनाएको छ ।

सचिव र मन्त्रीहरूलाई प्रधानमन्त्रीको निर्देशन- सबै मन्त्रालयको ब्लुप्रिन्ट तयार पार्नु

काठमाडौँ- प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले सबै मन्त्रालयको ब्लुप्रिन्ट तयार पारेर कार्यान्वयन गर्न कर्मचारीहरूलाई निर्देशन दिएकी छिन् ।

सोमबार प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् कार्यालयमा सबै मन्त्री र सचिवहरूलाई बोलाएर आयोजना गरिएको छलफलमा उनले यस्तो निर्देशन दिएकी हुन् । भ्रष्टाचार नियन्त्रण, सुशासन र प्रभावकारी सेवा प्रवाहका उल्लेख्य सुधार भएको नागरिकले अनुभूति तर्गनेगरी सबै मन्त्रालयको ब्लुप्रिन्ट तयार पार्न प्रधानमन्त्री कार्कीले निर्देशन दिएकी हुन् ।

‘गत भाद्र २३ र २४ गतेको आन्दोलनको मर्म र भावना बमोजिम भ्रष्टाचार नियन्त्रण, सुशासन र प्रभावकारी सेवा प्रवाहका उल्लेख्य सुधार भएको सबै नागरिकले प्रत्यक्ष अनुभूति गर्ने गरी सबै मन्त्रालयहरूले ब्लुप्रिन्ट तयार गरी कार्यान्वयन गर्नहोस्,’ प्रधानमन्त्री कार्कीले निर्देशन गरेकी छिन् । कर्मचारीहरूलाई स्थायी सरकार भएको बताउँदै आफ्नो ज्ञान, सीप र अनुभवको प्रयोग गर्दै कर्तव्य र उत्तरदायित्व पालनमा खरो उत्र्न उनले आग्रह गरिन् । कर्मचारीहरूले नै अधि सारेका सुधार योजनाले आगम नागरिकलाई छुन

सक्नुपर्ने प्रधानमन्त्री कार्कीको भनाइ थियो ।

त्यस्तै, उनले सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्न र सार्वजनिक कोषको प्रभावकारी एवं नतिजामूलक उपयोग गर्न अर्थ मन्त्रालयले जारी गरेको परिपत्रलाई कडाइका साथ पालना गर्न पनि निर्देशन दिएकी छिन् ।

निजी क्षेत्रको मनोबल वृद्धि गरी औद्योगिक वातावरणमा सुधार गर्न आवश्यक संवाद, सहजीकरण र सहकार्य गर्न उनले कर्मचारीलाई भनेकी छिन् । ‘आम नागरिकमा सरकारप्रतिको भरोसा वृद्धि गर्ने एवं निजामती कर्मचारी र सुरक्षाकर्मीहरूमा मनोबल वृद्धि गर्ने उपायहरू अवलम्बन

गर्नहोस्,’ प्रधानमन्त्रीको निर्देशनबारे जानकारी गराउँदै सचिवालयले भनेको छ, ‘कर्मचारीहरूको सरुवा बहुवा प्रणालीलाई व्यवस्थित गरी अनुमानयोग्य, पारदर्शी र न्यायोचित बनाउन के के गर्नपर्छ, गर्नहोस् ।’

आन्दोलनका क्रममा क्षतिग्रस्त संरचनाको क्षति तथा नोक्सानीको प्रतिवेदन तत्काल तयार गरी पुर्ननिर्माणको नीति र कार्ययोजना बनाउन पनि उनले आग्रह गरेकी छिन् ।

‘निर्वाचनको वातावरण बनाउन मैल निर्वाचन आयोग सुरक्षा निकाय राजनीतिक दल र अन्य सरोकारवालाहरूसँग निरन्तर

संवाद गरिरहेकी छु,’ उनले थप भनेकी छिन्, ‘निर्वाचनको पूर्व तयारीका लागि आआफ्ना जिम्मेवारीका कार्यहरूलाई चुस्त दुरुस्त रूपमा सम्पादन गर्नहोस् ।’ सबै मन्त्रालयहरूको वार्षिक कार्ययोजना कार्यान्वयनको समीक्षा गर्न पनि उनले आग्रह गरेकी छिन् । ‘परम्परागत शैलीबाट माथि उठेर नयाँ मानकहरू स्थापना गर्नहोस्,’ उनले भनेकी छिन् । अनावश्यक देखिएका संरचना खारेज गर्ने गभ्ने तथा हस्तान्तरण गरी सार्वजनिक प्रशासनलाई चुस्त दुरुस्त र उच्च उत्पादकत्वयुक्त बनाउने कार्य तत्काल प्रारम्भ गर्न पनि उनले आग्रह गरेकी छिन् ।

हाइटेक टनेलमा च्याउखेती गरेर वार्षिक १० लाख आम्दानी

कञ्चनपुर- कञ्चनपुरको शुक्लाफाँटा नगरपालिका-६ कसरौलका २९ वर्षीय वीरबहादुर रानाले आधुनिक प्रविधिबाट च्याउखेती गरेर गाउँमै आत्मनिर्भर किसानको उदाहरण प्रस्तुत गरेका छन् । अठार महिने कृषि (जेटिए) अध्ययन गरेका रानाले हाइटेक टनेलमा मौसमी र बेमौसमी च्याउ उत्पादन गर्दै वार्षिक रु १५ लाखभन्दा बढीको च्याउ बिक्री गर्छन् । खर्च कटाएर उनले वर्षमा झण्डै रु १० लाख नाफा कमाउने गरेका छन् । रानाले चिसो मौसममा कन्या र गर्मीमा मिल्की च्याउको खेती गर्छन् । मिल्की च्याउ डल्ला राखेको १५ दिनमा र कन्या च्याउ २० देखि २५ दिनमा तयार हुने उनको भनाइ छ । पिँकी च्याउको पनि उत्पादन गरे पनि बजार अभावका कारण हाल त्यो खेती स्थगित गरिएको रानाले बताए ।

महेन्द्रनगर र झलारी बजारमा बेमौसमी कन्या च्याउको थोक मूल्य प्रतिकिलो रु ३५० र मौसमी समयमा रु १०० मा बिक्री गरेको छ भने मिल्की च्याउ प्रतिकिलो रु ४०० मा बिक्री हुने गरेको छ । माग बढेसँगै उनले वाह्य बजारमा पनि च्याउको आपूर्ति गर्दै आएका छन् ।

विवाह, भोजभतेर र चाडपर्वमा च्याउको माग बढी हुने गरेको छ । हाल उनले मोटरसाइकलमार्फत् माग आएका ठाउँमा च्याउ ढुवानी गर्दै आएका छन् । विसं २०७७ मा जेटिए अध्ययनका क्रममा विद्यालयमा पढेको ज्ञानलाई व्यवहारमा उताउँदै उनले घरकै गोठको एक कुनामा पहिलोपटक च्याउखेती गर्न सुरु गरेका थिए । घरमा उपलब्ध भाँडाकुँडाँमै पराल उमालेर, खटियामा सुकाएर २५ वटा परालका डल्ला बनाएर बीउ राख्दा राम्रो उत्पादन भएपछि उनले यसलाई व्यावसायिक रूपमा विस्तार गरे । पहिलो सफलतापछि उनले बाँसको झुपडीमा ५०० परालका डल्ला राखेर मौसमी च्याउखेती सुरु गरे । बजारमा सहज बिक्री भएपछि व्यवसाय विस्तारको हौसला मिलेको उनले सम्के ।

हाल रानासँग च्याउखेतीका लागि फलामका छवटा हाइटेक टनेल रहेका छन् । छवटै टनेलमा निरन्तर बाह्रै महिना च्याउ उत्पादन भइरहेको छ । पराल काट्न, उमाल्न र सुकाउन आधुनिक मेसिनको प्रयोग हुने गरेको छ । केही उपकरण र टनेल अनुदानमा प्राप्त भए पनि धेरैजसो उपकरण उनले आफ्नै

आम्दानीबाट खरिद गरेका हुन् ।

आधुनिक प्रविधिको प्रयोगले समय, जनशक्ति र खर्च तीनैमा बचत हुने उनको भनाइ छ । च्याउ उत्पादनमा उनका श्रीमतीसहित घर परिवारका सदस्यले साथ दिने गरेका छन् । कामको चाप अधिक भएका बेला कामदारलाई ज्यालादारीमा राखेर काम लिने गरेका छन् । 'बिक्री नभएको च्याउ सुकाएर दोब्बर मूल्यमा बेच्न सकिन्छ', उनले भने, 'त्यसका लागि अहिले आधुनिक इलेक्ट्रोनिक ड्रायर खरिद गर्ने योजना बनाएको छु ।' हाल उनको च्याउ उत्पादनमा झण्डै रु २० लाख बराबरको लगानी रहेको छ । भविष्यमा लगानी बढाएर डल्ले च्याउको उत्पादन सुरु गर्ने तयारीमा छन् उनी ।

रानाले च्याउखेतीमा गुणस्तरीय बीउको प्रयोग अत्यावश्यक रहेको बताए । 'बीउ राम्रो भए उत्पादन बढी हुन्छ, कमसल बीउ भए फसल पनि कमजोर हुन्छ', उनले भने, 'त्यसैले बीउ उत्पादकहरूले गुणस्तरमा ध्यान दिनुपर्छ ।' च्याउमा पनि अन्य बालीजस्तै रोगव्याधि लाग्ने भएकाले समयमै उपचार आवश्यक हुने रानाको भनाइ छ । उनले विद्यालयमा सिकेको कृषि ज्ञानले नै आजको सफलताको बाटो देखाएको बताए । 'च्याउखेतीलाई अभै विस्तार गर्न आधुनिक तालिम र प्रविधिको आवश्यकता छ', उनले भने, 'कृषिसम्बन्धी निकायले त्यसमा चासो देखाउनुपर्छ ।'

हालसम्म आफ्नै प्रयासमा च्याउखेती विस्तार गर्दै आउनुभएका राना अन्य युवाका लागि पनि प्रेरणाको स्रोत बनेका छन् । गाउँमा बस्दै आधुनिक प्रविधिबाट सफल हुन सकिन्छ भन्ने सन्देश उनको सफलताले दिएको छ ।

उपसभामुख र राष्ट्रियसभा उपाध्यक्षको स्वकीय सुविधा पनि खोसियो

काठमाडौँ- सांसदहरूसँगै प्रतिनिधि सभाका उपसभामुख र राष्ट्रियसभाका उपाध्यक्षको स्वकीय सुविधा पनि खोसिएको छ ।

सरकारले संघीय संसद्का पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धी ऐन २०७३ को अनुसूची दुईमा हेरफेर गरेर प्रतिनिधि सभाका उपसभामुख र राष्ट्रियसभा उपाध्यक्षको स्वकीय सुविधा खोसेको हो ।

संघीय संसद्का पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको पारिश्रमिक र सुविधा सम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा २५ मा नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी पदाधिकारी वा सदस्यलाई मर्का नपर्ने किसिमबाट अनुसूचीमा हेरफेर गर्न सक्ने उल्लेख छ ।

यही अधिकार प्रयोग गरेर सरकारले अनुसूची दुई को क्रमसंख्या २ र ३ मा हेरफेर गर्दै उपसभामुख र राष्ट्रियसभा उपाध्यक्षले पाउँदै आएको स्वकीय सुविधा खोसेको हो ।

उक्त ऐन अनुसार उपसभामुख र उपाध्यक्षले स्वकीय सचिव रा.प.दि. एक/एक जना पाउँदै आएका थिए । स्वकीय सुविधा खोसिएतापनि उपसभामुख र उपाध्यक्षले पाउने अन्य सुविधा यथावत छ । जस अन्तर्गत दुवैले एक/एक जना कम्प्युटर अपरेटर, दुई/दुई जना सवारी चालक, दुई/दुई जना कार्यालय सहयोगी पाउँछन् ।

यसका अलावा एउटा/एउटा प्रिन्टरसहितको कम्प्युटर, दुई/दुई वटा साइकल, अतिथि सत्कार खर्च प्रति महिना दुई/दुई हजार, अंग रक्षक पदिक एक/एक जना, विल्लादार गार्ड एक/एक जना पाउँछन् ।

सांसदहरूले पाउँदै आएको स्वकीय

सुविधा पनि खोसिएको छ । संघीय संसद् अन्तर्गत प्रतिनिधि सभामा २७५ जना र राष्ट्रिय सभामा ५९ जना सांसद हुन्छन् । राष्ट्रिय सभामा विपक्षी दलको नेता, सत्तापक्षको नेता र सत्तापक्षको मुख्य सचेतकले पाउँदै आएको एक/एक जना स्वकीय सचिव रा.प.दि.को सुविधा पनि खोसिएको छ ।

सभामुख र राष्ट्रिय सभाका अध्यक्षले पाउने सुविधाहरू भने यथावत छ ।

दुवैले स्वकीय सचिव (रा.प.प्र.) एक/एक जना, स्वकीय सचिव (रा.प.दि.) एक/एक जना, स्वकीय सचिव (रा.प.तु.) एक/एक जना, कम्प्युटर अपरेटर (रा.प.अ.प्र.) एक/एक जना पाउँछन् । सवारी चालक (प्रथम स्तर) दुई/दुई जना, कार्यालय सहयोगी (प्रथम स्तर) दुई/दुई जना पाउँछन् ।

सभामुख र राष्ट्रिय सभा अध्यक्ष दुवैले प्रिन्टर सहितको कम्प्युटर एक/एक वटा, साइकल दुई/दुई वटा, अतिथि सत्कार प्रति महिना २५/२५ हजार, अंग रक्षक, पदिक एक/एक जना, विल्लादार गार्ड एक/एक जना, सैनिक जवान (सिपाही) १०/१० जना पाउँछन् ।

सभामुख र राष्ट्रिय सभाका अध्यक्षको सुविधा यथावत रहेको र उपसभामुख र उपाध्यक्षको सुविधा कटौती भएको विषयमा आइतवार संघीय संसद्को व्यवस्थापन समितिको बैठकमा छलफल समेत भएको थियो । यो विषयमा सभामुख देवराज घिमिरेले प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीसँग कुरा गर्ने प्रतिवद्धता समेत जनाएका छन् ।

मडिसर २७ मा एमालेले इतिहासकै ठुलो जनसभा गर्ने

काठमाडौँ- नेकपा एमालेका महासचिव शङ्कर पोखरेलले मडिसर २७ गते नेपालको इतिहासमा सबैभन्दा ठुलो जनसभा गर्ने भएको छ । एमाले महासचिव शङ्कर पोखरेलले मडिसर २७ मा इतिहासकै ठुलो जनसभा गर्न लागेको र जनता कसको पक्षमा छन् भन्ने देखाउने बताएका हुन् । सोमबार प्रेस चौतारी नेपालले आयोजना गरेको अन्तरक्रियामा बोल्दै महासचिव पोखरेलले यस्तो दावी गरेका हुन् ।

खेलकुद

सुदूरपश्चिम रोयल्समा ब्राउन अनुबन्धित

काठमाडौँ- सुदूरपश्चिम रोयल्सले दोस्रो नेपाल प्रिमियर लिग (एनपीएल) का लागि चौथो विदेशी खेलाडीमा अस्ट्रेलियाका ब्याटर जोस ब्राउनलाई अनुबन्ध गरेको छ । विगवास लिग (वीवीएल) क्रिकेटमा उत्कृष्ट प्रदर्शन गरेका ब्राउनले टी-२० क्रिकेटमा ४० खेल खेल्दै ९४५ रन बनाएका छन् । जोसले टी-२० मा सर्वाधिक १४० रन बनाएका छन् । टी-२० मा यो स्कोर कम्पै खेलाडीले मात्र बनाएका छन् ।

‘एनपीएल खेल आउने खबरले धेरै उत्साही छु, नेपाली समर्थकलाई छिट्टै भेट्ने छु,’ ब्राउनले रोयल्सको विज्ञप्तिमार्फत भनेका छन् । सुदूरपश्चिम रोयल्सका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत (सीईओ) प्रकाश खड्काले ब्राउनले वीवीएलमा आफ्नो बेग्लै छाप छोडेको र नेपालमा पनि उनको उत्कृष्ट प्रदर्शन हुनेमा विश्वस्त बताए । सुदूरपश्चिम टोलीमा दीपेन्द्रसिंह

ऐरी, आरिफ शेख, विनोद भण्डारी, अविनाश बोहरा, दीपक बोहरा, मिलन बोहरा, हेमन्त धामी, इशान पाण्डे, टेक रावत, नरेन साउद, दीपेन्द्र थापा, स्कट कुर्गेलिजन, क्रिस लिन, हरमित सिंह र जोस ब्राउन छन् । मुख्य प्रशिक्षकमा जगत टमाटा छन् ।

गुलरियामा एनपीएल ट्रफी प्रदर्शन

बर्दिया- गुलरियामा नेपाल प्रिमियर लिग (एनपीएल) ट्रफी प्रदर्शन गरिएको छ । गुलरिया नगरपालिका-६ राधाकृष्ण चोकमा सोमबार ट्रफी प्रदर्शन गरिएको हो ।

गैरसरकारी संस्था महासंघको गुनासो : हामीमाथि नियोजित रूपमा भ्रम फैलाइयो

काठमाडौँ- गैरसरकारी संस्था महासंघले नेपालको परिवर्तित राजनीतिक परिवेशमा गैरसरकारी संस्था तथा नागरिक समाजमाथि नियोजित रूपमा हल्ला, भ्रम र आरोपहरू फैलाइएकोप्रति गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको जनाएको छ ।

महासंघका अध्यक्ष अर्जुन भट्टराई र महासचिव देवी खड्का ले सोमबार विज्ञप्ति जारी गर्दै गैरसरकारी संस्था तथा नागरिक समाजमाथिको नियोजित अविश्वास र लाञ्छना लोकतन्त्र, संविधान र मानव अधिकारमाथिको आक्रमण भएको बताएका हुन् । 'गैरसरकारी संस्थाहरू राज्यका विपक्षी होइनन्, बरु राज्यका नीतिलाई कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने साभेदार हुन् । नागरिक समाजमाथिको अविश्वास र निराधार आरोप लोकतन्त्रका मूल्य, सिद्धान्त र मर्ममाथिको प्रहार हो भन्ने हाम्रो ठहर छ,' विज्ञप्तिमा भनिएको छ ।

अभिव्यक्ति र संगठन स्वतन्त्रता, नागरिक सहभागिता र उत्तरदायित्वमाथि नियन्त्रणको नाममा दबाव सिर्जना गर्ने प्रवृत्ति विगतदेखि नै देखिँदै आएको भन्दै महासंघले भनेको छ, 'तर पछिल्ला दिनहरूमा जेन्जी आन्दोलनपछि केही राजनीतिक वृत्त, संचार माध्यमका अभिव्यक्ति र व्यक्तिगत टिप्पणीहरूबाट नागरिक समाज र संस्थाहरूको भूमिकामाथि गरिएको टिप्पणीले नेपालमा नागरिक आन्दोलनले पुर्‍याएको योगदानको अवमूल्यन भएको महसुस गरिएको छ ।' यस्ता प्रवृत्तिहरूले संविधानले प्रत्याभूत गरेका राजनीतिक तथा नागरिक अधिकारहरू कमजोर पार्ने, अविश्वास र संस्थागत संकट निम्त्याउने गम्भीर खतरा रहेको महासंघले औल्याएको छ । गैरसरकारी संस्थाहरू लोकतन्त्र, संविधान, बहुलवाद, मानव अधिकार र सुशासनप्रति प्रतिबद्ध रहेको महासंघले जनाएको छ ।

महासंघ, सदस्य संस्थाहरू तथा साभेदार विकास निकायहरू सधैं लोकतान्त्रिक

मूल्य, संवैधानिक अभ्यास, राष्ट्रिय स्वाधीनता, भौगोलिक अखण्डता, शान्ति र स्थायित्वका पक्षमा दृढ रहेको महासंघले जनाएको छ ।

‘जेनजी आन्दोलनका युवाहरूले उठाएका मागहरू न्यायोचित रहेको भन्दै मुलुकलाई भ्रष्टाचारमुक्त, उत्तरदायी बनाउन र सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउन विद्युतीय शासन प्रणाली र चुस्त अनुगमन प्रणाली तत्काल लागु गर्न महासंघले सरकारसँग आग्रह समेत गरेको छ । जेनजी आन्दोलनका क्रममा भएका हिंसात्मक घटना र सम्पत्ति क्षतिका घटनाप्रति घोर भर्सना गर्दै महासंघले यसमा संलग्नमाथि निष्पक्ष छानविन गर्न महासंघले माग समेत गरेको छ । यसका लागि गठन भएको आयोगलाई निष्पक्ष रूपमा सत्यतथ्य सहित कुनै पूर्वाग्रह नराखी छानविन गर्न र राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगलाई प्रभावकारी सहयोग गर्न महासंघले आग्रह समेत गरेको छ । संसद् विघटनको मुद्दा सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन रहेको अवस्थामा, सबै पक्षले अदालतको निर्णयलाई सम्मान र कार्यान्वयन गर्ने नै लोकतान्त्रिक जिम्मेवारी भएको भन्दै महासंघले वर्तमान राजनीतिक जटिलतामाथि गम्भीर ध्यान दिँदै स्वच्छ, भयरहित र तोकिएको समयमा निर्वाचन सम्पन्न गर्न सरकार, परम्परागत र नयाँ राजनीतिक दलहरू, नागरिक समाज जेनजीवीच संवाद र सहकार्यको वातावरण निर्माण गर्न आह्वान समेत गरेको छ ।

‘पीआर’को ‘टाटा बाइ बाइ’ गीतमा छमछमी नाचे नीर शाह र गौरी मल्ल

काठमाडौँ- आगामी मंसिर २६ गतेबाट प्रदर्शनमा आउन लागेको फिल्म 'पीआर'मा समावेश गीत 'टाटा बाइ बाइ' सार्वजनिक गरिएको छ । टेक बी.सी. र प्रीती घिमिरेको युगल गायन रहेको यस गीतमा भिम बी.सी.को शब्द तथा संगीत छ । गीतले वर्तमान समयमा हुने छोटो प्रेम सम्बन्धप्रति व्यंग्य गर्दै उमेर ठूलिएका जोडीले एकअर्काप्रति गरेको कटाक्षलाई प्रस्तुत गरेको छ ।

रामिन्द्रानेको कोरियोग्राफी रहेको
गीतको भिडियोमा फिल्मका मुख्य
जोडी नीर शाह र गौरी मल्ल
छमछमी नाच्दै देखिएका छन् ।
विवाहको परिवेशमा तयार पारिएको
भिडियोमा दिक्पाल कार्की र विनित्ता
कार्कीलाई बेहुला-बेहुलाको रूपमा
प्रस्तुत गरिएको छ। भिडियोमा रविन्द्र
खड्का, उत्तम केसी लगायतका
कलाकारलाई पनि देख्न सकिन्छ ।
शोभित बस्नेतको निर्देशनमा

वनेको या फिल्ममा नीर शाह र गौरी मल्लसहित आर.ए. सुरज पौडेल, विनिता कार्की, राजन कुँवर, पूजा चौधरी, आशमा अधिकारी, विमला खत्री, म्याक्स गणेश बुढाथोकी, कृष्ण थापा लगायतको अभिनय रहेको छ । अर्ध्लियन पीआरका लागि नेपाली विद्यार्थीहरूले गर्ने संघर्षको कथामा फिल्म आधारित छ ।

अष्ट्रेलिया निवासी रज्जित साह

र सन्तोष तिवारी प्रस्तुतकर्ता रहेको फिल्ममा लक्ष्मण सापकोटा र प्रदीप दाहाल निर्मातामा छन् । यसमा निर्देशक बस्नेत स्वयंको कथा छ भने पटकथा र संवाद गणेश बुढाथोकीले तयार पारेका हुन् । फिल्ममा सौरभ सायमी (अष्ट्रेलिया) र सौरभ लामा (नेपाल)को छायांकन, बन्दे प्रसादको सम्पादन तथा मानस राज र भीम बीसीको संगीत रहेको छ ।

‘धागो’को ट्रेलरमा सन्तानको सपना र आर्थिक चुनौतीको कथा

काठमाडौँ- कात्तिक २८ गतेबाट प्रदर्शनमा आउने तयारीमा रहेको फिल्म 'धागो'को ट्रेलर सार्वजनिक गरिएको छ । तीन मिनेट लामो ट्रेलरले आर्थिक अभावले सिर्जना गर्ने चुनौती र त्यससँग जुध्न गरिएको संघर्षलाई केन्द्रमा राख्दै हँसो, खुसी र पीडाको मिश्रण प्रस्तुत गरेको छ । यसमा परिवारबिचको भावनात्मक सम्बन्ध र सामाजिक संघर्षको पनि मार्मिक चित्रण छ ।

फिल्ममा सुरक्षा पन्त र प्रभात

थापा श्रीमान्-श्रीमतीको भूमिकामा छन्, जो आफ्नो सन्तानको सपना र इच्छा पूरा गर्न प्रयासरत छन् । तर, आर्थिक कठिनाइका कारण परिवारमा विग्रह र चुनौतीहरू निम्तिन्छ, जसले कथालाई अभ्र संवेदनशील बनाएको छ । फिल्मले दर्शकलाई कथाको गहिरो संसारमा पुऱ्याउँदै भावनात्मक यात्रामा लैजाने संकेत देलरले दिएको छ ।

नेपाल र भारतमा एकसाथ
प्रदर्शन हुन लागेको यो फिल्मका

समाजलाई मेरो उत्तर हो 'मन बिनाको धन' : टंक ब्रूढाथोकी

काठमाडौँ- संगीतकारको रूपमा परिचित टंक बुढाथोकीले गायक अशोक दर्जीको अभिभावकत्व लिएपछि विभिन्न आरोपको सामना गर्नेपथ्यो । अशोकको लोकप्रियताको आडमा आफू चर्चामा आउन खोजेको, अशोकलाई आफ्नो नियन्त्रणमा राखेको जस्ता आक्षेप अबै पति उनीमाथि लागिरहेको छ । अब यी आरोपको एकमुष्ट जवाफ उनले फिल्ममार्फत दिँदैछन् । त्यो फिल्म हो, 'मन बिनाको धन' ।

यही शुक्रवार (२९ कात्तिकदेखि प्रदर्शन हुन लागेको यो फिल्मलाई टंक स्वयंले निर्देशन गरेका हुन् भने अशोक मुख्य भूमिकामा छन् । अशोकको संघर्षदेखि सफलतासम्मको कथामा टंकले फिल्म बनाएका हुन् । उनी आफूमाथि लागेका आरोपको उत्तर दिने उद्देश्यले फिल्म बनाएको बताउँछन् । अशोकका लागि आफूले गरेको संघर्ष र भोगाइलाई फिल्ममा देखाइएको उनको भनाइ छ ।

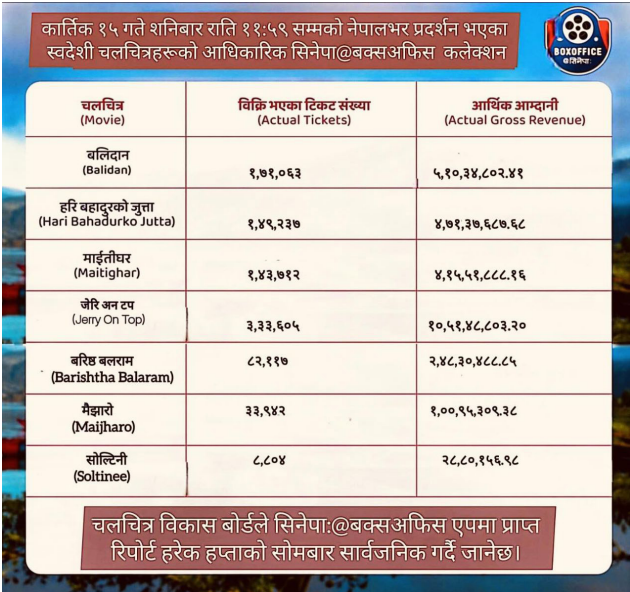
उनी भन्छन्, 'मैले समाजलाई
धेरै कुराको उत्तर दिनुपर्ने थियो ।
फिल्ममार्फत सबै उत्तर दिएको छु ।
ट्रेलरको अन्तिममा मेरो जुन संवाद
छ, त्यही नै हो फिल्म । त्यही नै हो

दशैं-तिहारका फिल्मको व्यापार : 'जेरी अन टप' अग्रस्थानमा

काठमाडौँ- यसपालिको दशैं र तिहारमा प्रदर्शन भएका सात फिल्मले घरेलु बक्स अफिसमा गरेको व्यापार सार्वजनिक भएको छ । चलचित्र विकास बोर्डले सोमबार सार्वजनिक गरेको कात्तिक १५ गतेसम्मको तथ्यांकमा सबैभन्दा धेरै कमाइ फिल्म 'जेरी अन टप'ले गरेको देखिन्छ । यसले ३ लाख ३३ हजार ६०५ वटा टिकट बिक्री गर्दै १० करोड ५१ लाख ४८ हजार कमाएको छ ।

‘जेरी अन टप’पछि, दोस्रो धेरै कमाइ दशैंको फिल्म ‘बलिदान’ले गरेको छ । ५ करोड १० लाख ३४ हजारको व्यापार गरेको यो फिल्मको १ लाख ७१ हजार ६३ वटा टिकट बिक्री भएको बोर्डको तथ्यांकमा देखिन्छ । दशैंमा नै रिलिज भएको ‘हरिवहादुरको जुता’ ४ करोड ७१ लाख ३७ हजार कमाउँदै तेस्रो स्थानमा छ । यसको १ लाख ४९ हजार २६५ वटा टिकट बिक्री भएको छ ।

त्यस्तै, दशमा आएको
'माइतीघर'ले कमाइमा चौथो
स्थान ओगटेको छ । यसको १
लाख ४३ हजार ७९२ वटा टिकट
बिक्री हुँदा ४ करोड १५ लाख ५१
कमाइ भएको छ । भाइटीकाको
दिन रिलिज भएको फिल्म 'वरिष्ठ

बलराम' कमाइमा पाँचौँ स्थानमा छ । बोर्डको तथ्यांक अनुसार यो फिल्मले गत शनिवारसम्म २ करोड ४८ लाख ३० हजार रुपैयाँ आम्दानी गरेको छ ।

भाइटीकाको भोलिपल्ट
रिलिज भएको 'मैभारो' कमाइको
मामलामा छैटौँ स्थानमा
देखिएको छ । यसले १ करोड
९५ हजार कमाएको छ । सात
फिल्ममध्ये सबैभन्दा न्यून कमाइ
भाइटीकाको दिनदेखि प्रदर्शनमा

आएको फिल्म 'सोल्टिनी'को
छ, जसले ३० लाख पनि
कमाउन सकेको छैन। यसले गत
शनिबारसम्म जम्मा २८ लाख
८० हजार कमाइ गरेको छ।

अघिल्लो दश र तिहारमा नेपाली फिल्मले भन्डै ९० करोडको व्यापार गरेका थिए। तर, यसपालि त्यसको आधाभन्दा पनि कम व्यापार भएको छ। सात फिल्मले एक महिनाको अन्तरालमा लगभग २९ करोड कमाएका छन्।

ऐश्वर्याले नकारेका फिल्म : 'राजा हिन्दुस्तानी' देखि 'वीर जारा'सम्म

काठमाडौँ- बलिउड अभिनेत्री ऐश्वर्या रायले शनिवार आफ्नो जन्मदिन मनाउँदैछिन् । ५२ वर्षमा प्रवेश गरेकी उनलाई सुन्दरता र प्रतिभाको उदाहरण मानिन्छ । सन् १९९४ मा मिस वर्ल्डको उपाधि जितेर विश्वभर आफ्नो पहिचान बनाएकी उनले बलिउडमा प्रवेश गरेपछि ‘देवदास’, ‘हम दिल दे चुके सनम’, ‘ताल’, ‘गुरु’ लगायतका थुप्रै सानदार फिल्ममा उम्दा अभिनय गरेर दर्शकको मन जितेकी छन् ।

ऐश्वर्याले आपनो करिअरमा
जति कालजयी फिल्म दिएकी
छन्, त्यति नै कालजयी बन्न पुगेका
केही फिल्म अस्वीकार पनि गरेकी

छन् । त्यसमा 'कभी खुशी कभी
गम'देखि 'राजा हिन्दुस्तानी'सम्म
पढ्छन् । 'कभी खुशी कभी गम'
उनले भूमिका मन नपरेर काम गर्न
अस्वीकार गरेकी थिइन् । उनलाई
टीनाको रोलका लागि अफर
गरिएको थियो । पछि यो रोल
अभिनेत्री रानी मुखर्जीले गरिन् ।

उनले अस्वीकार गरेको फिल्ममा 'भूल भुलैया' (२००७) पनि पर्छ । यो फिल्ममा विद्या बालेनले निर्वाह गरेको मञ्जुलिकाको भूमिका सुरुमा ऐश्वर्यालाई अफर गरिएको थियो । यो फिल्म बक्स अफिसमा निकै सफल रह्यो । उनले निर्देशक यश चोपडाको फिल्म 'वीर जारा'मा समेत काम गर्न इन्कार गरेकी

थिइन् । उनलाई अफर गरिएको
जारा हयातको भूमिका पछि प्रीति
जिन्टाले निभाइन् ।

सन् २००३ को सफल फिल्म 'मुन्ताभाई एमबीबीएस'मा सुमनको भूमिका पनि सुरूमा ऐश्वर्यालाई अफर गरिएको थियो । तर, उनले व्यस्तताका कारण काम गर्न सकिनन् । यीसहित 'राजा हिन्दुस्तानी' (१९९६), 'रङ दे बसन्ती' (२००६), 'कहो ना प्यार है' (२०००), 'कृष' (२००६), 'ह्याप्पी न्यू इयर' (२०१४), 'चल्ले चल्ले' (२००३) लगायतका फिल्ममा पनि उनले काम गर्न अस्वीकार गरेकी थिइन् ।

प्रदीप अभिनीत 'एक्लो'को टिजरमा के छ ?

काठमाडौँ- अंग्रेजी नयाँ
वर्षको अवसर पारेर पुष
१७ गतेबाट प्रदर्शन हुन
लागेको फिल्म 'एक्को'को टिजर
सार्वजनिक गरिएको छ । एक
मिनेटभन्दा लामो टिजरले
फिल्मको रहस्यमय कथा र
पात्रहरूबीचको तनावपूर्ण
संघर्षको झलक प्रस्तुत गरेको
छ । पैसा र सत्ताका लागि हुने
लडाइँलाई फिल्मले मुख्य
कथावस्तुका रूपमा अगाडि
ल्याएको देखिन्छ ।

सस्पेन्स र थ्रिलरको संयोजन रहेको टिजरमा अभिनेता प्रदीप खड्का युद्ध कौशलयुक्त पात्रको

बलम्बु प्रहरी
काठमाडौँ- प्रहरीले बलम्बु प्रहरी प्रभागमा आगजनी र तोडफोडमा संलग्न एक युवकलाई पक्राउ गरेको छ ।

अनुसन्धानका क्रममा प्रहरीको फेला परेका भिडियो र फोटो प्रमाणका आधारमा जिल्ला सलाही मलंगवा गाउँपालिका वडा नं. ४ स्थायी ठेगान

रूपमा प्रस्तुत छन् । तर, उनको अनुहार पूर्ण रूपमा देखाइएको छैन । अभिनेत्री बेनिशा हमालको गेटअपले रानीको संकेत गरेको छ । कविता नेपाली र बेलायती अभिनेता जेमी बेकन ब्रिटिश पुलिसको भूमिकामा देखिएका छन् । टिजरले दर्शकमा फिल्मप्रति

प्रभागमा आग

भई हाल काठमाडौं चन्द्रागिरि नगरपालिका वडा नं. १० सतुङ्गल वसोवास गर्दै आएका १८ वर्षीय धर्म जित यादवलाई पक्राउ गरिएको हो ।

प्रहरीका अनुसार, जेन-जी युवाहरुले आह्वान गरेको आन्दोलनको नाममा केही अज्ञात व्यक्तिहरुले बलम्वस्थित प्रहरी

उत्सुकता बढाउने देखिन्छ। प्रदीप
शाहीको लेखन तथा निर्देशनमा
बनेको यो फिल्ममा विजय
लामा, सुनिल थापा, दीया
पुन, दिनेश डिसी, सुरजसिंह
ठकुरी, एवन राज उप्रेती, त्रिचु
राई, कृष्णभक्त महर्जन, विकास
अधिकारी, दिग्गज खत्री, विनोद

बलम्बु प्रहरी प्रभागमा आगजनी गर्ने थप एकजना पक्राउ

काठमाडौँ- प्रहरीले बलम्बे प्रहरी प्रभागमा आगजनी र तोडफोडमा संलग्न एक युवकलाई पक्राउ गरेको छ ।

अनुसन्धानका क्रममा प्रहरीको फेला परेका भिडियो र फोटो प्रमाणका आधारमा जिल्ला सर्लाही मलंगवा गाउँपालिका वडा नं. ४ स्थायी ठेगाना

प्रभागमा तोडफोड र सवारी
साधनमा आगजनी गरी ठूलो
क्षति पुऱ्याएका थिए । उक्त
घटनामा बा १ भ ७४१८
नम्बरको टाटा टेल्कोलाइन
गाडी कार्यालय परिसरबाट
बाहिर लगेर आगजनी गरी
पूर्ण रूपमा नष्ट गरिएको
अनसन्धानबाट खलेको छ ।

उक्त घटनाको अनुसन्धान जारी रहेको र पक्राउ परेका यादबलाई थप अनुसन्धानका लागि प्रहरी वृत्त थानकोट पठाइएको बलम्बु प्रहरीले जनाएको छ । बलम्बु प्रहरीले केही दिन अगाडि ४ जना पक्राउ गरि अनुसन्धान गरिरहेको छ ।

जापान मोबिलिटी एक्सपोमा ५०० भन्दा धेरै ब्रान्डको सहभागिता

आयोन भी गाडी सुरक्षाका दृष्टिले उत्कृष्ट

काठमाडौँ- जापान मोबिलिटी एक्सपो मा ५०० भन्दा धेरै कम्पनीले सहभागिता जनाएका छन् । जापानको टोकियोमा गत बिहिवारदेखि भइरहेको एक्सपोमा स्थानीय र विदेशी गरी ५०० भन्दा धेरै कम्पनीले सहभागिता जनाएका हुन् । आयोजक जापान अटोमोबाइल म्यान्युफ्याक्चर्स एसोसिएसनका अनुसार जापान वाहिरका कम्पनी ४२ वटा छन् । यो संख्या सन् २०२३ को भन्दा दोब्बर हो ।

प्यासेन्जर सेगमेन्टमा सुजुकी, सुवारु, सेन्चुरी, डाइह्यात्सु, टोयोटा, निसान, होन्डा, माज्दा, मित्सुबिसी, लेक्सस, बीएमडब्ल्यू, वीवाइडी, हुन्डाई, मिनी र मर्सिडिज जस्ता ब्रान्डले सहभागिता जनाएका छन् ।

यस्तै सुजुकी, होन्डा, यामाहा जस्ता दुई पाङ्गे बान्डको सहभागिता छ । कर्मसियलमा इसुजु, हिनो, मित्सुबिसी, युडी ट्रक, किया, एसएफ र वीवाइडी छन् । भेहिकल बडीहरुमा जापान अटो बडी इन्डस्ट्रिज एसोसिएस इक र हानामिदाइ अटो कम्पनी छन् ।

एक्सपोमा जापनिज ब्रान्ड होन्डाले आफ्नो क्युट मिनी कार सुपर एनको प्रोटोटाइप देखाएको छ । यो गाडी २०२६ मा बेलायती बजारमा जाने भनिएको छ ।

एक्सपोमा होन्डाले आफ्नो ० सिरिजका कन्सेप्ट कार देखाएको छ । होन्डाले जेरो सिरिजमा ० अल्फा र जेरो एसयूभी मोडल देखाएको छ । जुन २०२७ मा बजारमा आउनेछन् ।

सुजुकीको फ्रन्क्स फ्लेक्स फ्युल कार पनि मोबिलिटी एक्सपोमा देखिएको छ । यसअघि यसको पेट्रोल फ्युल भेरियन्ट नेपालीमा बजारमा पनि आइसकेको छ । फ्लेक्स फ्युलमा ८५ प्रतिशत इथानोल ब्लेन्ड गरेर चलाउन सकिने यो गाडी बजारमा आउन भने समय लाग्नेछ । अहिले भारतमा २० प्रतिशत मात्रै इथानोल मिसाइएको फ्युल गाडी प्रयोगमा छ ।

सुजुकीको भिक्टोरिस सीवीजी (कम्प्रेस्ड वायोमिथेन ग्यास) भेरियन्ट पनि मोबिलिटी एक्सपोमा देखिएको छ । कम्पनीले सीएनजीको विकल्पमा गिनर फ्युलमा काम गरिरहेको छ । यसलाई कम्पनीले २०२२ देखि विकास गरिरहेको थियो ।

मारुती ई भिटारा जापानमा पहिलो पटक देखाइएको छ । भारतमा बनेको यो गाडी नेपाली बजारमा नाडा अटो शोबाट इन्टी गरेको थियो । भारतमा बनेको मारुती जिम्नी नोम्याड मोडल

पनि एक्सपोमा देखिएको छ । यसैगरी, चिनियाँ गाडी उत्पादक कम्पनी वीवाइडीले पनि नयाँ मोडल राको मिनी कार देखाएको छ । यो जापानका लागि मात्रै तयार पारिएको हो । जसमा २० किलोवाट आवर(युनिट) क्षमताको ब्लेड ब्याट्री हालिएको छ । यसले फुल चार्जमा १८० किलोमिटर रेन्ज प्रदान गर्छ । यसवाहेक नेपालीमा बजारमा देखिएका जस्तै कार डिस्ले गरिएको छ । वीवाइडीले १३ वटा प्यासेन्जर र कर्मसियल गाडी देखाएको छ ।

टोयोटाले नयाँ गाडी बोनस बेबी ल्यान्ड क्रुजर देखाएको छ । जसलाई कम्पनीले ल्यान्ड क्रुजर एफजे कन्सेप्टमा ल्याएको हो । ल्यान्ड क्रुजर स्मल भर्सनमा तयार पारिएको छ । टोयोटाले नयाँ कोरोला कन्सेप्ट कार पनि देखाएको छ ।

टोयोटा मोटर कर्पोरेसनले नयाँ सेन्चुरी मोडलको गाडी पनि देखाएको छ । साथै यसको अर्डर पनि लिन थालिएको छ । यसलाई टोयोटाको प्रिमियम कारका रूपमा ल्याइएको छ । जसले पश्चिमा लक्जरी ब्रान्डलाई डोमिनेट गर्ने ठानिएको छ ।

सुवारुले दुई वटा मोडलको एसटीआई कन्सेप्ट देखाएको छ ।

निसानले पनि आफ्नो नयाँ कटिड एज डिजाइन भएको भेहिकल देखाएको छ । कम्पनीले फोर्थ जेनेरेसनको इलग्रान्ड, लिफ र प्याटोल

मोडल देखाएको हो । यस्तै एक्सट्रेल रक क्रिक, आरिया, फियरलेडी जेड, स्काइलाइन ४००आर लिमिटेड एडिसन, रुक्स र एन७ मिक्का डिस्लेमा राखिएका छन् ।

एक्सपोमा माज्दाले भिजन एक्स कुपे र कम्प्याक्ट एसयूभी देखाएको छ । हुन्डाईले अल न्यु नेक्सो हाइड्रोजन फ्युल कार शोकेस गरेको छ । यस्तै आयोनिक ५ र इन्स्टर ओआईडी मोडल पनि देखाइएको छ ।

बीएमडब्ल्यूले न्यु क्लासी मोडलको आईएक्स ३, हाइड्रोजन फ्युल सेल प्रविधि, मिनी पल स्मिथ एडिसन, स्पेसल एडिसनको बीएमडब्ल्यू एम२ सीएस र बीएमडब्ल्यू कन्सेप्ट स्पिडटप कार डिस्ले गरेको छ ।

मर्सिडिजले कन्सेप्ट कारका रूपमा एएमजी जीटी एक्सएक्स मोडल देखाएको छ । यसलाई कम्पनीले इलेक्ट्रिक अर्किटेक्चरमा निर्माण गरेको हो ।

यस्तै जापान प्रिमियर अल न्यु इलेक्ट्रिक सीएलए र जीएलसी मोडल पनि देखाइएको छ । मर्सिडिज बेन्ज भिजन भी पनि एक्सपोमा राखिएको छ ।

होन्डाले दुई पाङ्गेमा सुपर क्युब ११० लाइट र डिओ स्कुटर ११० लाइट देखाएको छ । यस्तै सीवी१००० एफ र एफसीई पनि डिस्ले गरिएको छ । कम्पनीले युनी वान, मोटोकम्पाक्टो, स्टेरिमो जस्ता नयाँ प्रविधि पनि देखाएको छ ।

आन्दोलनमा हजारौं सवारी क्षतिपछि बजारमा नयाँ गाडीको माग

काठमाडौँ- जेनजीको आन्दोलनका क्रममा थुप्रै सवारीसाधनमा क्षति भएको थियो । यसले एकातिर कवाडीमा गाडीको रास बढाएको छ भने अर्कातिर अत्यावश्यक देखिँदा बजारबाट नयाँ गाडीको माग हुने देखिएको छ । माग बढ्दा कतिको कारोबार हुन्छ भन्ने हिसाब अटो व्यवसायीले गरिरहेका छन् ।

आन्दोलनमा भएको क्षतिको कारण अटो बजारमा एकैपटक सवारीसाधनको ठूलो माग हुनु स्वाभाविक पनि देखिएको हो । सरकारी र निजी गरी करिब १० हजार सवारीसाधन क्षति भएका थिए । जसकारण अटो व्यवसायीहरुले ठूलो माग सिर्जना हुने आकलन गरेका छन् ।

जेनजीको आन्दोलनमा करिब ७ हजार दुईपाङ्गे र करिब ३ हजार चारपाङ्गे सवारीसाधन खरानी बनेका थिए । जलेका सवारीसाधनको संख्या धेरै भएकै कारण अब माग पनि त्यही संख्यामा हुने भन्दै अटो व्यवसायी दुक्कजस्तै देखिएका हुन् ।

नेपाल बीमा प्राधिकरणका अनुसार जेनजीको आन्दोलनका कारण क्षति पुगेका मध्येबाट २

हजार २७० वटा सवारीसाधनको बीमा दावी परिसकेको छ । निजी सवारीसाधनमा भएको क्षतिमा ३ अर्ब ४४ करोड रुपैयाँ बराबरको बीमा दावी परेकामा इन्स्योरेन्स कम्पनीले ४७ करोड ७७ लाख रुपैयाँ भुक्तानी गरिसकेका छन् । यसवाहेक बाढी पहिरोमा परेर भएको क्षतिमा ४२ वटा मोटर बीमा दावी परेको छ । निजी क्षेत्रले आगजनी र बाढी पहिरोमा परेर क्षति भएका सवारीसाधनको विकल्पमा तत्कालै नयाँ गाडी किन्ने अटो व्यवसायीको विश्वास छ ।

हुन्डाई गाडीको आधिकारिक विक्रेता लक्ष्मी इन्टरकन्टिनेन्टलका महाप्रबन्धक दीपक थपलियाले गाडीको बिक्री बढ्नेमा निश्चित रहेको बताए ।

‘निजी क्षेत्र र सरकारी निकाय दुवैका लागि गाडी नभइ हुदैन । गाडी जलेको अवस्थामा नयाँ नकिन्नको विकल्प नै हुदैन,’ थपलियाले भने, ‘सरकारी निकायले जति किफायती हुने भने पनि सुरक्षा निकायको मोबिलिटी रोकन मिल्दैन । अफ फागुनमा चुनाव गर्ने तयारी छ । त्यसैले गाडीको व्यापार बढ्नेमा हामी

हुक्क छौं ।’ प्रहरीले ५०० वटा सवारीसाधन खरिदका लागि प्रस्ताव गरेकामा अर्थ मन्त्रालयले अहिलेका लागि २५१ वटा गाडी किन्न स्रोत सहमति दिइसकेको छ । प्रहरीले चालु आर्थिक वर्षको बजेटबाट ८७ वटा नयाँ सवारीसाधन किन्ने यसअघि नै टेन्डर आह्वान गरिसकेको छ । यसले पनि तत्कालका लागि कुल ३३८ वटा नयाँ सवारीसाधन खरिद गर्दा पनि लगभग ३ अर्ब रुपैयाँको कारोबार हुने देखिन्छ । किनभने वा डवल पिकअप आवश्यक पर्छ । जसको मूल्य केही महँगो हुने गर्छ । यसका साथै जेनजीको आन्दोलनमा परेर जलेका सवारीसाधनको रिप्लेसमेन्ट गर्दा सरकारले ८० प्रतिशत ऋण उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाएको छ । जसले नयाँ सवारीसाधन खरिद गर्न ग्राहकहरुलाई सहज बनाउँछ ।

सरकारले बीमा दावी परेकाहरुको ५० प्रतिशत रकम अग्रिम भुक्तानी गर्ने व्यवस्था पनि मिलाएको छ ।

२०२७ मा द होन्डा ओ अल्फा स्पोर्ट आउने

काठमाडौँ- जापानमा भइरहेको जापान मोबिलिटी एक्सपोमा होन्डाले द होन्डा ओ अल्फा स्पोर्ट युटिलिटी भेहिकल (एसयुभी)को ‘कन्सेप्ट’ सार्वजनिक गरेको छ ।

यो होन्डाको ओ सिरिजमा आउने इभीको पहिलो मोडल हो । यो गाडी भारत र जापानमा एकैसाथ २०२७ मा लन्च हुनेछ । अन्य बजारमा भने त्यसपछि यो गाडी जानेछ ।

अहिले कम्प्लिट बिल्ड युनिट आयात गरिए पनि पछि यो गाडी भारतमा उत्पादन हुने जनाइएको छ । अहिलेसम्म यसको केही टेक्निकल स्पेकहरु सार्वजनिक भएका छैनन् । यसमा ६५-७५ किलोवाट आवर(युनिट) क्षमताको लिथियम आयोन फोस्फेट(एलएफपी) ब्याट्री उपलब्ध हुने अनुमान गरिएको छ । यस्तै सिंगल मोटरमा फ्रन्ट ह्वील ड्राइभ सुविधा हुनसक्ने भनिएको छ ।

यसको ह्वीलवेस लम्बाई २७००-२८०० एमएमको हुने अनुमान गरिएको छ । जसले भित्रको स्पेसलाई ठुलो बनाउन सहयोग पुऱ्याउँछ । फ्रन्ट ग्निललाई ‘स्पोर्टी’ बनाइएको छ भने यसमा होन्डाको लोगोसहित चार्जिड पोर्ट दिइएको छ । साथै एरो डिजाइनमा १९ इन्च ५ स्पोक एलोय ह्वीलस उपलब्ध हुनेछ । यस्तै यु शेण्डमा टेललाइटहरु राखिएका छन् ।

स्वच्छ सहर: स्वस्थ शहर

- धुवाँ बढी फाल्ने सवारी साधनको प्रयोग नगरौं,
- सवारी साधनको समयसमयमा मर्मत सम्भार गरौं,
- तोकिएको स्थानमा मात्र फोहोर फालौं, जथाभावी नफालौं,
- करेसाबारी, सडक छेउ र सार्वजनिक स्थानमा वृक्षारोपण गरौं,
- सार्वजनिक स्थलका बोट विरुवा तथा फूलको संरक्षण गरौं,
- स्वच्छ पानी र सरसफाईमा ध्यान दिऔं,
- ध्वनि र वायु प्रदुषण कम गरौं,
- सडकको समयसमयमा मर्मत संभार गरौं,
- सडकमा निर्माण सामग्री नराखौं ।

शहरलाई सफा राखौ. सुन्दर बनाऔं ।

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड